

УДК 379.8

Короткова А.Я., Цегельник Ю.О.

*РОЗРОБКА ІННОВАЦІЙНОГО ЕКСКУРСІЙНОГО ТУРУ ПО КИЄВУ НА
РЕЛІГІЙНУ ТЕМАТИКУ*

Сучасний український ринок екскурсійних послуг розширюється, урізноманітнюється тематика. У відповідності до вже існуючих екскурсійних програм створюються нові маршрути та екскурсії, які в змозі задовольнити вимоги найвибагливішого туриста.

При втіленні інноваційного підходу до створення екскурсійної тематики необхідно вивчати потреби екскурсоводів, прогнозувати запити туристів, яких ми очікуємо у зв'язку з проведенням фінальної частини чемпіонату Євро-2012.

Історико-культурні особливості країн світу не можна уявити поза релігією. При знайомстві з містом, турист (екскурсант) перш за все звертає свою увагу на об'єкти культу. Важко собі уявити вигляд міст без численної храмової архітектури – церков, мечетей, синагог та ін. Не рідко храм стає візитною карткою міста (Св. Софія в Києві, Св. Юри у Львові). Огляд храмової архітектури є складовою частиною екскурсійної програми [3, с. 132].

Релігійний туризм набув останнім часом неабиякого поширення, а вивчення сакральних ресурсів постає в межах країн, міст як об'єктивна необхідність. У релігієзнавчих екскурсіях виділяють історико-релігієзнавчі та релігійні (богословські) екскурсії [4].

В Україні найбільш поширені історико-релігієзнавчі екскурсії. Вони мають світський характер. В них інформація про релігію подається як складова частина суспільства, пізнання навколишнього світу та духовного виховання людей. В середині 80-х років ХХ ст. в Києві були розроблені і користувались великим попитом екскурсії, присвячені 1000-річчю Хрещення Русі. Серед об'єктів показу виступали церковні пам'ятки, архітектурні споруди, розписи, скульптури [1, с. 123].

Проаналізувавши релігійну ситуацію в країні і місті, пропонуємо створити нову екскурсію, яка буде ознайомлювати туристів з різними релігійними течіями. Та в якій туристи будуть відвідувати культові споруди різних релігій – «Будинки Богів в Києві, створені людьми»

Станом на 1 січня 2009 р. релігійна мережа в Україні представлена 55 віросповідними напрямками, в межах яких діє біля 35 тис. релігійних організацій. Справами церкви опікується 30 тис. священнослужителів. Для богослужінь релігійні організації використовують 22,5 тис. культових та пристосованих під молитовні споруд. Це говорить про те, що вибір об'єктів показу в історико-релігієзнавчих екскурсіях досить широкий [4].

Розподіл церковно-релігійних організацій за конфесійною ознакою свідчить про домінування в Україні православ'я, до якого входить 17 тис. парафій, тобто 51,6% від загальної кількості релігійних осередків віруючих країни. Домінуючою в православ'ї є українська православна церква – 43% (35 епархій перебуває під юрисдикцією московського патріархату, налічуючи 105 монастирів, 14 духовних навчальних закладів, церковну службу здійснює більше як 6,5 тис. священників), Українська православна церква – Київський патріархат – 21,5%, українська автокефальна православна церква – 1,75%.

Останніми роками відроджується Українська греко-католицька церква, яка має 3 тис. громад, церковну службу здійснює більше як 2 тис. священнослужителів, створено 15 епархій, відкрито 73 монастирі, 10 духовних навчальних закладів.

Динамічно розвивається римсько-католицька церква. Вона має 750 громад, 33 монастирі, 400 служителів культу.

Більше тисячі релігійних організацій репрезентують етноконфесійні утворення. Найбільшу частину з них зареєстровано послідовниками ісламу – 535 організацій. Зросла також чисельність мусульманських громад 281. На сьогодні діють три зареєстровані самостійні центри.

Іудаїзм представлений 295 організаціями. Три центри керують діяльністю 102 іудейських громад, які рівномірно розташовані по всій території України.

В Україні протягом останніх років спостерігається стрімке зростання протестантських релігійних громад. Кількість цих громад перевищує 10

тис. (в тому числі християн-баптистів біля 2 тис., християн віри євангельської п'ятидесятників – 1,3 тис. «Свідки Ієгови», адвентисти сьомого дня – 676, реформати – 100 лютерани – 45) [5].

Буддисти розмістились порівняно рівномірно, але мають по 5 громад в Донецькій, Луганській області, а також у Києві.

Останнім часом виникло багато релігійних організацій, що належать до нетрадиційних релігій (корейська методистська церква, РУН – Віра, бахаїсти, та ін.) є нелегально діючі угруповання, об'єднання. На Рис.1 приведена структура релігійних конфесій у м. Києві.

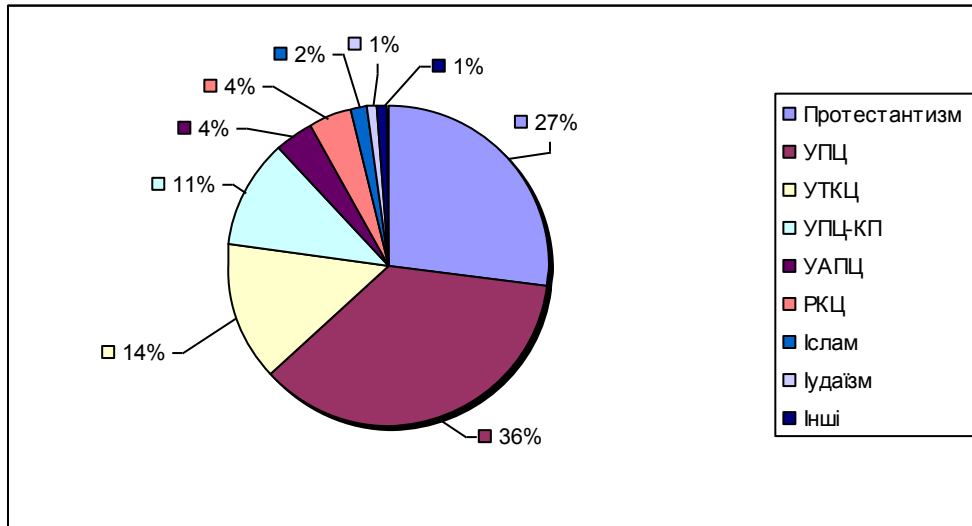

Рис.1. Структура релігійних конфесій у м. Києві

Домінує православ'я – 36%, протестанти – 27%, греко-католики – 14%, римо-католики – 4%, мусульмани – 2%, іудаїзм – 1 % [5].

Екскурсовод під час екскурсії не тільки надає інформацію про відправлення у церквах, відмінні сторони церковних обрядів в православних та католицьких церквах, але і роль культів у духовній культурі народів. Це вимагає від екскурсовода широких знань в галузі релігієзнавства. Добір об'єктів, їх ретельне вивчення та дослідження дасть змогу приступити до створення самої екскурсії, формуванню маршруту екскурсії, написанню текстів та складанню технологічної карти.

Підготовка кваліфікованих екскурсоводів для проведення таких екскурсій передбачає знання не тільки з історії, архітектури, але й з традицій певних релігій, духовних цінностей [1, с. 65].

Запропонована нами розробка інноваційного екскурсійного туру по Києву на релігійну тематику «Будинки Богів в Києві, створені людьми» передбачає відвідини таких об'єктів релігійних конфесій:

- Православний патріарший кафедральний собор Св. Володимира – головний храм УПЦ Київського патріархату;
- Синагогу Бродського – Хоральна синагога мецената Лазаря Бродського;

- Кірху Св. Катерини – лютеранську церкву неороманського стилю;
- Олександрівський костел – римо-католицький храм дореволюційного періоду;
- Свято-Ільїнська церква — перший православний храм в Київській Русі, що вперше згадується в договорі 945 року Ігоря Рюриковича з візантійським імператором Романом.
- Ар-Рахма (Милосердя) – першу київську мечеть, яку було збудовано за сприяння Духовного управління мусульман України.

При підготовці екскурсовода до нової теми, обов'язковими є такі етапи: збір матеріалів, які стосуються даної теми, вивчення інформаційних джерел, відбір об'єктів, складання технологічної карти, комплектування «портфеля екскурсовода» та проведення пробної екскурсії [2, с. 145].

Розвиток екскурсійної справи в країні є елементом державної політики в сфері туризму, що передбачає вдосконалення існуючої і створення нової матеріальної бази для реалізації цілей і завдань туризму, в тому числі змістовного екскурсійного обслуговування [1, с. 60]. Досягнення високого рівня професійної підготовки, кваліфікації екскурсоводів і методистів екскурсійної справи розкриває широкі можливості проведення відповідної частини широкомасштабних соціологічних досліджень спрямованих на підвищення якості надання послуг.

1. Бабарицька В., Короткова А., Малиновська О. Екскурсознавство і музеєзнавство: Навчальний посібник. – К.: Альтерперес, 2007 – 454с.
2. Емельянов Б.В. Экскурсоведение: Учеб. пос. – М.: Советский спорт, 2004. – 216с.
3. Чагайда І.М., Грибанова С.В. Екскурсознавство: Навчальний посібник. – К.: 2004. – 240с.
4. http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/kraeznavstvo/2008.pdf
5. http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2010/ds/kn/kn_u/kn0310_u.html